

Brüssel görüşü sülh danışıqlarına yeni impuls verdi

Bütün proseslər Azərbaycanın maraqlarına uyğun həyata keçirilir

Brüsseldə Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh danışıqlarının növbəti, dördüncü mərhələsi reallaşdı. Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşdə sülh müqaviləsinin hazırlanmasına dair razılıq əldə olundu. Bu proses isə bir daha göstərdi ki, bütün danışıqlar qalib ölkə kimi Azərbaycanın maraqlarına uyğun keçməkdədir.

İlham Əliyev bir daha Azərbaycanın sülh sazişinin imzalanma prosesinə hazır olduğunu, ölkəmizin üzərinə düşən bütün öhdəlikləri vaxtında yerinə yetirdiyini bəyan etdi. Bundan öncə keçirilən hər üç görüşdə olduğu kimi, dördüncü görüşdə də Azərbaycan hərtərəfli üstünlüyünü təmin etdi.

Budəfəki görüşün gündəliyində duran əsas məsələlər sülh müqaviləsinin imzalanmasına hazırlığın başlanması, sərhədlərin delimitasiyası, nəqliyyat məsələləri, həmçinin itkin düşmüş şəxslər və minalar problemi idi. Demək olar ki, bütün məsələlər ətrafında müzakirələr aparıldı və bəzi razılaşmalar əldə edildi.

Əvvəlki görüşlərdə olduğu kimi, Brüsseldə də "Qarabağ", "Minsk qrupu", "status" ifadələrinin işlədilməməsi sülh gündəliyində rəsmi Bakının maraqlarının tam şəkildə təmin olunduğunu bir daha təsdiqlədi. Yəni danışıqlarda erməni tərəfinin müqavimət göstərməsinə və real nəticələrin əldə olunmasının qarşısını almaq cəhdlərinə baxmayaraq, İlham Əliyev Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə konkret nəticə əldə edə bildi.

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel üçtərəfli görüşdən sonra verdiyi bəyanatda müzakirə olunmuş məsələlər üzrə konkret fikirlərini səsləndirərək dedi ki, sülh müqaviləsinin irəliləməsi istiqamətində substantiv işin sürətləndirilməsi ilə bağlı hər iki ölkənin xarici işlər nazirlərinə layihə mətnlərinin hazırlan-

ması üçün bir ay ərzində görüşmək barədə tapşırıq verilib. Həmçinin humanitar məsələlər, eləcə də minaların təmizlənməsi, saxlanılan və itkin düşmüş şəxslərin taleyi barədə ətraflı müzakirələr aparılıb və qeyd edilib ki, Avropa İttifaqı bu məsələlərlə məşğul olmaqda davam edəcək.

Tərəflər sərhədlərin delimitasiyasına dair bütün məsələlərlə bağlı əldə olunmuş irəliləyişləri və sabit vəziyyəti daha yaxşı təmin etməyi, nəqliyyat xətlərinin açılması ilə bağlı şərtlərin müzakirəsində əldə olunmuş nəticələri bir daha nəzərdən keçiriblər.

Bəyanatda eyni zamanda Avropa İttifaqının uzunmüddətli və davamlı sülh istiqamətində öz dəstəyini bundan sonra da göstərməyə hazır olduğu vurğulanıb. Avropa İttifaqı hər iki ölkənin və onların əhalisinin rifahı naminə iqtisadi inkişafın irəliləyişinə tökan verməyə də davam edəcək. Görüşdə həmçinin Sərhəd Komissiyasının növbəti iclasının noyabrda Brüsseldə keçirilməsi ilə bağlı razılığa gəlinib.

Göründüyü kimi, Avropa İttifaqı Şurasının təşəbbüsü ilə başlanan sülh danışıqları prosesində müəyyən irəliləyişlər var.

Şarl Mişelin dediyi kimi, noyabr ayında növbəti görüş baş tutacaq. Bir ay ərzində sülh müqaviləsinin imzalanması üçün mətnin hazırlanması prosesi həyata keçirilməli-

dir. Həmçinin sərhədlərin delimitasiyası və kommunikasiyaların açılması ilə bağlı fəaliyyət göstərən komissiyaların da növbəti görüşü Brüsseldə keçiriləcək.

Proseslərin gedişatına əsasən deyə bilərik ki, noyabr ayında baş tutacaq görüşdə, Zəfərin ikinci ildönümündə sülh müqaviləsinin tam hazırlanmasının və hətta imzalanmasının şahidi ola bilərik.

Beləliklə, Avropa İttifaqı Şurasının və şəxsən prezident Şarl Mişelin bu prosesdə rolu Azərbaycanın bütövlükdə bölgənin gələcəyinə təminat verən milli maraqlarına uyğundur və bu mənada Brüssel prosesinin davamında uğurlu yekun sülh sazişinə ümid etmək olar. Çünki artıq ermənilər də dərk edirlər ki, nəinki Qarabağda və Azərbaycanın sərhədləri daxilində, hətta Cənubi Qafqazda baş verən proseslər də qalib ölkənin maraqlarına uyğun şəkildə həyata keçirilir. Regionda baş verən bütün proseslərin hərəkətverici qüvvəsi rolunda Azərbaycan iştirak edir. Ermənilər artıq Azərbaycan ərazisində qala bilməyəcəklərini yaxşı dərk edirlər. Mümkün olduğu halda qanunsuz məskunlaşdıqları Azərbaycan torpaqlarından çıxmaq və ya başqa bir ölkəyə köçmək istəyirlər.

Brüssel görüşündə Azərbaycan Prezidentinin irəli sürdüyü və diktə etdiyi şərtlərin nəinki Ermənistan, həm də beynəlxalq ictimaiyyət və təş-

kilatlar tərəfindən qəbul edilməsi onu göstərir ki, Dağlıq Qarabağla bağlı termin müzakirə mövzusu deyil. Qarabağda ermənilərə hər hansı status verilməsi ilə bağlı məsələ artıq nəinki Ermənistanın, beynəlxalq təşkilatların da gündəliyindən çıxarılıb. ATƏT-in Minsk qrupu kimi bir təşkilat tarixə qovuşub.

Düzdür, bunu dərk edən Qarabağdakı separatçı erməni qüvvələr, Ermənistan hakimiyyətinə qarşı olan revanşistlər problemin uzadılmasına çalışırlar. Lakin onlar da yaxşı anlayırlar ki, heç bir nəticə əldə edə bilməyəcəklər. Lazım gəlsə, "dəmir yumruq" yenə işə düşəcək. Çünki "Qisas" əməliyyatı hələ arxa plana keçirilməyib. Regionda sülhün bərqərar olmasını istəməyən qüvvələr bunu anlamalıdırlar, əks təqdirdə bütün cəhdləri iflasa uğrayacaq.

Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətindəki ısrarı da reallaşacaq. Bununla da Cənubi Qafqazın nəqliyyat-logistika imkanları daha da genişlənəcək. Yeni imkanların yaranması ilk növbədə Ermənistanın düşdüyü acınacaqlı durumdan xilas ola bilər. Eyni zamanda bu proses yeni əməkdaşlıq platformalarının yaranmasını şərtləndirəcək. Yeni global layihələr isə region ölkələrinə iqtisadi dividendlər qazandıracaq.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"